

P a š n i k.

1) Vsako dobro ima svoj početek in napredek na mirnem, tihem kraju; tedaj tudi dober in vspesen poduk. Iz tega obzira je neogibna potreba, da je med podučevanjem šolske mladine vse lepo tiho in mirno. Mir je pa dvojin: vnanji mir, ogibajoči se vsacega vnanjega ropota in najmanjega šuma ali nepotrebne govorenja, in pa notranji mir, obstoječi v tem, da hude, pregrešne želje in strasti molčijo, da raztresenost miruje, da je vsa dušna pozornost na to operta, na kar se pri podučevanju opirati mora, in pa da je duša in serce vsakemu dobremu opominu odperto. — Bodi tedaj sam lepo tih in miren, predragi učitelj, ne samo v prvem obziru, temveč bodi tih in miren v svojem sercu in svoji duši, in prepričal se bodeš, da bote kraljevale tihota in mir tudi okrog tebe. Potrudi se, da bodeš dušni in serčni mir s svojo resnostjo, pohlevnostjo, ponižnostjo in pravo očetovsko ljubeznijo tudi pri otrocih terdno vkoreninil.

2) Otroci se ne smejo nikoli in na nobenem kraju dolgočasiti, to se vé, da najmanj pa v šoli. Skerbeti bi morali tedaj starši in izrejniki, da se otroci tudi izvan šole vedno s potrebnim in otroški sposobnosti primernim delovanjem pečajo. Žalosten zrak posebno sedanje dobe pa je, da starši in učitelji le premalo skerbé za pripravno poslovanje sebi izročenihi otrok; le premalo jim je mar za zgubo zlate dobe mladinskih let, ktera se nikdar več ne poverne. Ozmimo se le enmalo okrog, in videli bodemo berž, kaj delajo otroci višepot v šoli, kaj domá. Ali se ne dolgočasijo in ne zapravljajo zlatega časa nježnih mladih let? Da temu le tako ne bi bilo! Ničtvarenje v mladih letih mori duha in uniči vse nježne čute; um začne slabeti in v mladih sercih izgojé se le prezgodej razne hudobije in pregrehe.

3) Ako zna učitelj dobro in verlo pisati, tedaj ga nazivamo krasopisca. On je veliko vreden v svojem poklicu, ako namreč razumé nauke nebeškega učitelja v mehka in pripravna serca svojih mladih poslušavcev tako vpisati, da so jim omenjeni zlati nauki kot izversten predpis vsako dobo opominjavno, svarivno in tolažljivo pred očmi. In ako jim ta v serce vpisani predpis tudi pozneje v sivi starosti še vedno razumljiv

ostane, — tedaj je učitelj gotovo prav veliko dobrega storil s svojim krasopisjem.

4) Mladino najсібode v šoli ali doma učiti branja in pisanja samo poveršno, to zna vsakdo; kajti k temu ni treba niti priprave, niti skušnje. Mladino pak podučevati in izreјati v pravem pomenu tako, da ne zapustivši edino pravega pota, najde ona ozka vrata pelјajoča k viru našega življenja, da se izuri in seznanj z vsemi vsakdanjemu življenju neobhodno potrebnimi sposobnostmi, to je umetnost, ki je ne umé vsakdo, in ki se tudi ne dá v malo urah izveršiti. Čudno pak, da se sili ravno k temu sila važnemu in težavnemu poslu veliko nepripravnih in celó nesposobnih misleči, da se dá to opravilo enako rokodelcem opravljati in izverševati. Vsled tega je ravno v omenjeni umetnji toliko — tumpcev in skaziteljev.

5) Pameten in izurjen učitelj se ne peča samo z dobrimi darovi z bogato nadarjenimi otroci, ampak on si izbere tudi slabih glav ter se s temi najbolj ukvarja in trudi, dobro vedoč, da ravno takošni njegove pomoči naj obilneje potrebujejo. Vse hvale vreden učitelj! — Najdejo se pa tudi učitelji ponašajoči se pri konecletni šolski skušnji samo z dobro nadarjenimi otroci, gledé na svojo priložnost in šolsko sjajnost. Kdor nima mréne na očeh, zadostuje mu en sam praktični pogled na učitelja in njegove učence, in berž bo zapazil, pri čem da je! —

Ivan Tomšič.

Iz dnevnika nekega starega učitelja.

28. marca. Topljeniku ali utonјencu pomagati. Topljeniku, ako se še bojuje z vodo, naj se podá kak kol, ali kaka deska, ali verv i. t. d., da se prime in da ga na suho pripraviš. Ako pa plavaš k njemu, ga primi za lase, in varuj, da te ne prime za roko ali nogo in te tako sabo v vodo ne potegne. Da pa utonјenec zopet oživi, je treba: 1) da se sleče in položi tako, da je glava višje od života. Potem naj se mu iztrebi blato iz ust in nosnic, in naj se počasi obrača na trebuh, da vodo izbljuje. 2) Poslati se mora neutegoma po zdravnika. Med tem časom pa naj se utonјenec prenese v bližnjo hišo, v kateri ne sme biti pretoplo, ter naj se mehko položi pod gorko odejo. Potem pa naj se ga dergne po stegnih,